

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף כ of מסכת גיטין
Some of the topics we will learn about include.

כתב על גבי כתב

The Gemara discusses a Machlokes regarding a Sofer who rewrote the שם, the name of Hashem, on top of a previously שם that was written לשמה; whether a Gett written in this fashion would be כשר or not?

כתבו על איסורי הנאה

A Gett that was written on material whose benefits are prohibited, is כשר.

A

כתב
על גבי
כתב

כתבו על
איסורי הנאה

B

וכתב

ולא חקק

A Gett whose words were engrave into wood;
And the distinction between

חק תוכות

פסול

He cut around, and within, the letters, so that the letters then automatically protrude from the wood; and as Rashi explains, this חקיקה is NOT considered כתיבה, לפי שלא צייר את האותיות

He did not create the actual letters.

And

חק יריכות

כשר

He engraved the actual letters into the wood; and this חקיקה IS considered כתיבה.

Several Halachos regarding that a husband who gives a Gett must be מקנה, bequeath, the complete Gett, including the paper upon which it's written, to his wife.

B

וכתב
ולא חקק

חק
יריכות
כשר

חק
תוכות
פסול

C הגדרות אין להן חזקה
 A person cannot claim that he owns an animal from the mere fact that it is now in his possession, because it is possible that the animal belongs to someone else, but wandered into his property.

C

**הגדרות
 אין להן חזקה**

1

So let's review ...

גט רב חסדא says

גט שכתבו שלא לשמה והעביר עליו קולמוס לשמה באנו למחלוקת רבי יהודה ורבנן

A Gett that was first written לשמה, not specifically for this woman, but then the סופר, the scribe, wrote over the letters לשמה;

Whether this Gett is כשר or not depends on the Machlokes of רבי יהודה and Chachamim in the following case:

הרי שהיה צריך לכתוב את השם

ונתכוין לכתוב יהודה וטעה ולא הטיל בו דלת

A סופר, who was at the point where he needed to write the name of Hashem, thought that he needed to write יהודה, and mistakenly omitted the letter Daled, leaving him with the properly spelled name of Hashem. However, the problem is, it was not written with the proper כוונה, as required,

לשם קדושת השם

With the intention of writing the Holy name of Hashem.

רבי יהודה says

מעביר עליו קולמוס ומקדשו

He writes over it with the proper כוונה, because רבי יהודה holds that the כתב עליון, the second writing, is considered a כתיבה.

The חכמים say;

אין השם מן המובחר

This שם is not valid, because the Chachamim hold that the כתב עליון is not considered a כתיבה.

Similarly, רב חסדא, regarding a Gett, רבי יהודה would hold that the Gett is כשר, because the כתב עליון is considered a כתיבה, and the Gett is now לשמה.

While the Chachamim hold the Gett is פסול, because the כתב עליון is NOT considered a כתיבה, and the Gett is still שלא לשמה.

2

רבי יהודה רב אחא בר יעקב disagrees and says, perhaps both agree that the Gett is כשר; however, עד כאן לא קאמרי רבנן התם דבעינא זה אלי ואנוהו וליכא

It is only regarding a Sefer Torah that the כתב עליון is not a כתיבה, because it is an inferior writing, and there is a Mitzvah to make a Sefer Torah - and every Mitzvah - beautiful. However, regarding Gett it IS a כתיבה, because there is NO Mitzvah to enhance a Gett.

=====

1

רב חסדא says. . .

**גט שכתבו שלא לשמה
והעביר עליו קולמוס לשמה
באנו למחלוקת רבי יהודה ורבנן**

In the following case

*כתיב לשמה צריך לכתוב את השם
ונתכוין לכתוב יהודה וטעה ולא הטיל בו דלת*

חכמים

**אין השם
מן המובחר**

*כתיב עליון
is not considered a כתיבה*

גט פסול

רבי יהודה

**מעביר עליו
קולמוס ומקדשו**

*כתיב עליון
is considered a כתיבה*

גט כשר

2

רב אחא בר יעקב disagrees. . .

**Perhaps both agree
the Gett is כשר**

However

**עד כאן לא קאמרי רבנן התם
דבעינא זה אלי ואנוהו וליכא**

*Regarding a Sefer Torah
there is a Mitzvah
to make it beautiful*

*Regarding Gett
there is NO Mitzvah
to enhance a Gett*

3 The Gemara continues with additional Halachos of writing a גט, and cites a Braisa:
 רבי אומר
 כתבו על איסורי הנאה כשר
 A Gett that is written on material whose benefits are prohibited is כשר. Although the Pasuk states
 וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה
 And the word נתנה generally means giving something of value, and איסור הנאה has NO value; however, in this case
 נתנת גט היא
 The word נתנה only means the physical transfer of the Gett from husband to wife.
 =====

3 Additional Halachos of writing a גט

בריייתא:

רבי אומר
כתבו על איסורי הנאה כשר

Although the Pasuk states
וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתוֹת וְנָתַן בְּיָדָהּ

נתנה generally means giving something of value, and איסור הנאה has NO value

However, in this case
נְתִינַת גֵּט הִיא
 The physical transfer of the Gett

4 The Gemara cites another Braisa
 וכתב
 ולא חקק
 A Gett whose words were engraved into wood is פסול, because the Pasuk states
 וכתב לה ספר כריתות
 And
 חקיקה is not considered כתיבה.
 The Gemara however questions this from a Braisa which states
 עבד שיצא בכתב שעל גבי טבלא ופינקס
 יצא לחירות
 A servant who was given a שטר שיחרור, whose letters were engraved into a board, is free. Apparently, חקיקה IS considered a כתיבה, and if so why is the Gett פסול?

4 *בריייתא:*

וְכָתַב - וְלֹא חָקַק
כְּתִיבָה is not considered חקיקה

?

בריייתא:

עבד שיצא בכתב שעל גבי טבלא ופינקס יצא לחירות

Engraved into a board

Apparently, חקיקה IS considered a כתיבה and if so why is the Gett פסול?

5 The Gemara answers that indeed *גט אשה* and *שטר שיחרור* have the same Halachos. However, the two Braisos are discussing different circumstances:
 הא דחק תוכות
 הא דחק יריכות
 It depends on the way the letters were engraved:
 The Braisa which says that *חקק* is *פסול*, refers to a case of *חק תוכות*
 He cut around, and within, the letters, so that the letters then automatically protrude from the wood; and as Rashi explains, this *חקיקה* is NOT considered *כתיבה*, because לפי שלא צייר את האותיות
 He did not create the actual letters.
 Whereas the Braisa which says *חקק* is *כשר*, refers to a case of *חק יריכות*
 He engraved the actual letters into the wood; and this *חקיקה* IS considered *כתיבה*.

5

Indeed לטר ליחרור and גט אשה have the same Halachos

However,

<p>הא דחק יריכות</p> <p><i>חקק - כשר:</i> He engraved the actual letters into the wood</p>	<p>הא דחק תוכות</p> <p><i>חקק - פסול:</i> Cut around and within the letters, so that the letters then automatically protrude from the wood</p> <p><i>לפי שלא צייר את האותיות</i></p>
--	--

6 Regarding the issue of engraving, the Gemara brings a Braisa which discusses the *ציץ*, a gold plate the *כהן גדול* wore on his forehead, which had the words 'קודש לה' engraved on it; about which the Braisa says:
 לא היה כתבו שוקע
 אלא בולט כדינרי זהב
 The letters were not indented, but rather protruded from the gold plate as figures on a gold coin.
 After some discussion the Gemara explains, that the letters were engraved from the back, so that they protruded from the front. In this way, the letters are considered *חק יריכות*, not *חק תוכות*, because they were directly created.
 =====

6

Regarding engraving

כריתתא:

ציץ

**לא היה כתבו שוקע
אלא בולט כדינרי זהב**

*The letters were engraved from the back so that they protruded from the front.
 In this way, the letters are considered חק יריכות*

7 The Gemara goes on to discuss several Halachos regarding that a husband who gives a Gett must be מקנה, bequeath, the complete Gett, including the material upon which it's written, to his wife:

1.

הרי זה גיטך והנייר שלי
אינה מגורשת

If he gives her a Gett and says, "This is your Gett, but the paper remains mine," she is not divorced, because, as Rashi explains;

כיון דהנייר שלו
לא נתן לה כלום

דנמצאו אותיות פורחות באויר

If he owns the paper, she did not receive anything, and the words have no place to rest on. However,

על מנת שתחזירי לי את הנייר
הרי זו מגורשת

If he says here is your Gett on the condition that you return the paper to me, she IS divorced, because

מתנה על מנת להחזיר

שמה מתנה

She owns the paper until it is returned.

7

Several Halachos regarding
A husband who gives a Gett
must be **מקנה**:

1

**על מנת שתחזירי לי
את הנייר
הרי זו מגורשת**

מתנה על מנת להחזיר
שמה מתנה

**הרי זה גיטך
והנייר שלי
אינה מגורשת**

כיון דהנייר שלו
לא נתן לה כלום
דנמצאו אותיות פורחות באויר

8

2.

כתב לה גט על טס של זהב

ואמר לה התקבלי גיטך והתקבלי כתובתך

If he gives her a Gett written on a gold plate, and he says to her; this is both, your Gett and your Kesubah payment;

נתקבלה גיטה

ונתקבלה כתובתה

She is divorced, and she has received her Kesubah payment, because, as Rashi explains;

לשם means even if was not מתנה, as a gift, but לשם, as a payment, as a payment.

However,

אי אמר לה אין

אי לא לא

The טס is considered a Kesubah payment only if he specifies that the טס is for both. Otherwise, the טס is not a Kesubah payment, because

אזכרה דמגילתא הוא

The entire טס even the margins are part of the Gett.

8

**כתב לה גט על טס של זהב
ואמר לה**

התקבלי גיטך והתקבלי כתובתך
This is your Gett and your Kesubah payment

**נתקבלה גיטה
ונתקבלה כתובתה**

**אי אמר לה - אין
אי לא - לא**

*The טס is considered a Kesubah payment
only if he specifies that the טס is for both*

*Because
אזכרה דמגילתא הוא*

9

3.

בעי רמי בר חמא
היו מוחזקים בעבד שהוא שלו
וגט כתוב על ידו
והרי הוא יוצא מתחת ידה מהו

In a case of servant who was known to belong to the husband, and was later found in the wife's possession with a Gett written on his hand;

Do we say
אקנויי אקני לה

She is divorced, because apparently, her husband was מקנה the עבד to her, and she thereby acquired the Gett as well.

OR, we say
הוא מנפשיה עייל

She is not divorced, because the fact that the עבד is now in her possession is no proof that he was given to her.

Perhaps the עבד went to her on his own, and she did not acquire the Gett.

9

3

כף רמי בר חמא

**היו מוחזקים בעבד שהוא שלו
וגט כתוב על ידו
והרי הוא יוצא מתחת ידה**

מכאן?

A servant known to belong to the husband and was later found in the wife's possession with a Gett written on his hand...

**הוא מנפשיה
עייל**

?

**אקנויי
אקני לה**

10

The Gemara proves that we say

הוא מנפשיה עייל
From the Halachah of
הגודרות אין להן חזקה

A person cannot claim to own an animal from the mere fact that it is now in his possession, because it is possible that the animal belongs to someone else, but wandered into his property.

10

The Gemara proves that we say

הוא מנפשיה עייל

From the Halachah of

הגודרות אין להן חזקה

A person cannot claim to own an animal from the fact that it is now in his possession because it is possible the animal belongs to someone else but wandered into his property

11

4.

בעי רמי בר חמא
היו מוחזקין בטבלא שהיא שלה
וגט כתוב עליה

והרי היא יוצאה מתחת ידו מהו

In a case of a board that was known to belong to the wife,
and was then in the husband's possession with a Gett
written on it:

Do we say

אקנויי אקניתא ליה

He CAN divorce her with the טבלא, because apparently
she was first מקנה the טבלא to him, and he now owns the
Gett.

OR we say

אשה לא ידעה לאקנויי

He CANNOT divorce her with this טבלא, because she
does not know to be מקנה it completely because she
knows that she will be getting it back soon; and she still
owns the Gett.

The Gemara concludes

אשה ידעה לאקנויי

As we see in a later Mishnah that

אשה כותבת את גיטה

A woman can writes her own Gett, as Rashi there explains

ומקנתו לבעל

וחוזר ומוסרו לה לגירושין

She is first מקנה the Gett to her husband, and he then
returns it and is מקנה it to her.

11

4

ק"י רמי בר חמא

**היו מוחזקין בטבלא שהיא שלה
וגט כתוב עליה
והרי היא יוצאה מתחת ידו
מכאן?**

**אשה לא ידעה
לאקנויי**

?

**אקנויי
אקניתא ליה**

The Gemara concludes

אשה ידעה לאקנויי

Later Mishnah:

**אשה כותבת את גיטה
ומקנתו לבעל
וחוזר ומוסרו לה לגירושין**